

Δελτίο Τύπου
Λουξεμβούργο, 28 Ιουνίου 2021

Η ΕΕ χρειάζεται ένα ισχυρότερο και συνεπέστερο πλαίσιο εποπτείας για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος

Μολονότι η αξία των ύποπτων συναλλαγών εντός της Ευρώπης υπολογίζεται σε εκατοντάδες δισεκατομμύρια ευρώ, η προσέγγιση που εφαρμόζει η ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι κατακερματισμένη. Οι σχετικοί φορείς της ΕΕ έχουν μεν την ευθύνη της χάραξης της σχετικής πολιτικής και του αντίστοιχου συντονισμού –διαθέτοντας περιορισμένες άμεσες αρμοδιότητες–, ωστόσο η διαχείριση των προσπαθειών λαμβάνει χώρα σε μεγάλο βαθμό σε εθνικό επίπεδο. Σε ειδική έκθεσή του το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) καταλήγει συμπερασματικά ότι η δράση που αναλαμβάνεται σε επίπεδο ΕΕ για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας παρουσιάζει αδυναμίες και ότι το ενωσιακό πλαίσιο εποπτείας είναι κατακερματισμένο και ελάχιστα συντονισμένο, με συνέπεια να μην υπάρχει μια συνεπής προσέγγιση, ούτε ίση μεταχείριση.

Ως ξέπλυμα χρήματος νοείται η πρακτική της νομιμοποίησης των προϊόντων του εγκλήματος μέσω της διοχέτευσής τους στην κανονική οικονομία, προκειμένου να συγκαλυφθεί η παράνομη προέλευσή τους. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αξία των ύποπτων συναλλαγών εντός της Ευρώπης ισοδυναμεί με το 1,3 % περίπου του ΑΕΠ της ΕΕ. Παγκοσμίως, η αξία των συναλλαγών αυτών προσεγγίζει το 3 % του παγκόσμιου ΑΕΠ. Από πρόσφατα δεδομένα προκύπτει ότι άνω του 75 % των ύποπτων συναλλαγών που καταγράφηκαν στην ΕΕ προέρχονταν από πιστωτικά ιδρύματα σε περισσότερα από τα μισά κράτη μέλη της ΕΕ.

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

«Πρέπει να αντιμετωπιστούν οι αδυναμίες που υπάρχουν σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και να ενισχυθεί σημαντικά ο εποπτικός ρόλος της ΕΕ», δήλωσε ο Mihails Kozlons, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «Είναι πολλά αυτά που πρέπει να γίνουν ακόμη ώστε να διασφαλίζεται ότι η ενωσιακή νομοθεσία εφαρμόζεται με ταχύτητα και συνέπεια. Κατ' αρχάς, όπου είναι δυνατόν, η ΕΕ οφείλει να χρησιμοποιεί κανονισμούς αντί για οδηγίες, λόγω της ανάγκης η νομοθεσία να εφαρμόζεται κατά τρόπο συνεπή από τα κράτη μέλη».

Σήμερα, οι εξουσίες που υπάρχουν σε επίπεδο ΕΕ για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι κατακερματισμένες μεταξύ διαφόρων οργάνων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναπτύσσει τη σχετική πολιτική, παρακολουθεί την ενσωμάτωσή της στη νομοθεσία των κρατών μελών και αναλαμβάνει την ανάλυση κινδύνου. Οι ελεγκτές εντόπισαν αδυναμίες στην εκτέλεση αυτών των καθηκόντων. Η νομοθεσία για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος είναι περίπλοκη και η μέχρι σήμερα εφαρμογή της χαρακτηρίζεται από αργούς ρυθμούς και ανομοιογένεια. Όσον αφορά τη διαδικασία εκτίμησης του κινδύνου, διαπίστωσαν ότι αυτή δεν αναδεικνύει τις μεταβολές που επέρχονται με την πάροδο του χρόνου, στερείται γεωγραφικής εστίασης και δεν προτεραιοποιεί αποτελεσματικά τους κινδύνους. Μέχρι σήμερα, η ΕΕ δεν έχει καταρτίσει αυτόνομο κατάλογο με τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, ήτοι χώρες που συνιστούν απειλή για την εσωτερική αγορά από άποψη ξεπλύματος χρήματος. Ούτε η Επιτροπή έχει καταφέρει να παρουσιάσει επικαιροποιημένα στατιστικά στοιχεία σχετικά με το ζήτημα αυτό, κάτι που δυσχεραίνει την εκτίμηση της κλίμακας του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στην ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) όχι μόνο διαθέτει, αλλά έχει κάνει επίσης χρήση των εξουσιών της να διερευνά πιθανές παραβιάσεις της ενωσιακής νομοθεσίας στον τομέα αυτό. Ωστόσο, από το 2010, η ΕΑΤ έχει διαπιστώσει μόνο μία παραβίαση του δικαίου της Ένωσης, συνδεδεμένη με ξέπλυμα χρήματος και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, ενώ δεν προέβη σε καμία σχετική έρευνα ίδια πρωτοβουλία. Οι ελεγκτές εντόπισαν επίσης στοιχεία που αποδεικνύουν απόπειρες άσκησης πίεσης στα μέλη του συμβουλίου εποπτών την περίοδο κατά την οποία συζητούνταν η πιθανότητα διατύπωσης σύστασης σχετικά με παραβίαση του δικαίου της ΕΕ. Προκύπτει, επομένως, ότι οι αποφάσεις υψηλού επιπέδου της ΕΑΤ ενδέχεται να έχουν επηρεαστεί από εθνικά συμφέροντα (παρόμοια ήταν τα συμπεράσματά μας στην [έκθεση του ΕΕΣ του 2019 σχετικά με τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της ΕΑΤ](#)). Οι ελεγκτές διαπίστωσαν επίσης ότι η Επιτροπή δεν διαθέτει εσωτερική καθοδήγηση σχετικά με τη διαδικασία που πρέπει να εφαρμόζεται για την υποβολή αιτήματος έρευνας στην ΕΑΤ. Σε κάθε αντίστοιχη περίπτωση, αυτό γινόταν σε ad hoc βάση και, ως επί το πλείστον, αφού είχαν προηγηθεί αναφορές στα μέσα ενημέρωσης.

Ένα τελευταίο ζήτημα που ανέλυσαν οι ελεγκτές ήταν η συνεκτίμηση του κινδύνου ξεπλύματος χρήματος κατά την προληπτική εποπτεία των τραπεζών στη ζώνη του ευρώ. Διαπίστωσαν ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) –ο άμεσος εποπτικός φορέας των σημαντικών τραπεζών από το 2014– έχει όντως αρχίσει να ανταλλάσσει πληροφορίες με τις εθνικές εποπτικές αρχές, χωρίς ωστόσο να έχει ούτε την ευθύνη ούτε την εξουσία να διερευνά τον τρόπο με τον οποίο οι πληροφορίες αυτές χρησιμοποιούνται από τις εθνικές εποπτικές αρχές. Η ποιότητα των πληροφοριών που αντάλλασσαν οι εποπτικές αρχές εμφάνιζε σημαντικές διαφοροποιήσεις λόγω των διαφόρων εθνικών πρακτικών. Επί του παρόντος, η ΕΑΤ εργάζεται για την έκδοση επικαιροποιημένων κατευθυντήριων γραμμών, οι οποίες, κατά τους ελεγκτές, θα πρέπει, αφού οριστικοποιηθούν, να αρχίσουν να εφαρμόζονται από την ΕΚΤ και τις εθνικές εποπτικές αρχές το συντομότερο δυνατόν.

Γενικές πληροφορίες

Η ΕΕ ενέκρινε την πρώτη οδηγία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες το 1991. Η οδηγία επικαιροποιήθηκε τελευταία το 2018, για την αντιμετώπιση των απειλών που πλήττουν την εσωτερική αγορά από το ξέπλυμα χρήματος και, συνακολούθως, για την πρόληψη της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η Επιτροπή πρόκειται να αποκαλύψει σύντομα πρόταση για μια ενιαία αρχή εποπτείας για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Η ειδική έκθεση 13/2021, με τίτλο «Οι προσπάθειες της ΕΕ για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος στον τραπεζικό τομέα είναι κατακερματισμένες και η υλοποίηση της οικείας πολιτικής ανεπαρκής», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu).

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 551 502